

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«СОЦІАЛЬНА МЕДІАЦІЯ, ФАСИЛІТАЦІЯ ТА
СОЦІЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ»
(для магістрів)**

МАУП

Київ 2016

Підготовлено доцентом кафедри соціології та соціальної роботи
Грабовенко Н.В.

Затверджено на засіданні кафедри соціології та соціальної роботи
(протокол № 8 від 29.03.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Українсько-Азербайджанського Інституту соціальних
наук і самоврядування Г.А. Алієва (протокол № 9 від 29.04.2016 р.)

Грабовенко Н.В. Навчальна програма дисципліни «Соціальна медіація,
фасилітація та соціально-психологічне консультування» (для магістрів). — К.,
2016. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план,
зміст дисципліни «Соціальна медіація, фасилітація та соціально-психологічне
консультування», вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних
робіт, питання для самоконтролю, список літератури.

МАУП

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Соціальна медіація, фасилітація та соціально-психологічне консультування» присвячена психологічним аспектам діяльності в системі соціальної роботи. Дана дисципліна дозволяє отримати і закріпити знання про психологічні методи в галузі соціальної роботи, виробити вміння та навички, необхідні для ефективної взаємодії з клієнтом.

Завдання прикладної психології і соціальної роботи тісно переплітаються, а саме у галузі вивчення і створення оптимальних умов розвитку, навчання, спілкування людини і груп людей. Вступ соціальної роботи в сферу індивідуальних проблем, потреб особистості, сім'ї або групи спричинило надання поряд із соціальною і психологічною допомогою в межах соціальної роботи. Тому при навчанні студентів спеціальності «Соціальна робота» слід приділяти увагу формуванню та розвитку так званих психологічних навичок і умінь: створенню комфортних умов спілкування з клієнтом (навички активного слухання, надання психологічної підтримки та ін.); вмінню адаптувати клієнта до життя в соціумі (допомога у виробленні ефективних форм взаємодії людини з суспільством, іншою людиною).

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів навичок взаємодії з клієнтом в рамках сучасних технологій соціально-психологічної роботи та консультування (навички активного слухання, вміння працювати з «проблемою» клієнта, в контексті виділеного запиту).

Завдання дисципліни – формування у студентів системи знань про зміст і методи психологічної практики в системі соціальної роботи; збагачення їх понятійного апарату; розширення і поглиблення знань у сфері методології соціальної роботи; оснащення методиками психологічної роботи з «особливими» групами клієнтів (з людьми, що мають фізичні недоліки та ін.); формування уявлень про можливості і межі психодіагностичних прийомів у соціально-психологічній консультативній практиці.

В результаті засвоєння дисципліни студенти повинні знати:

- техніки медіації та фасилітації як засобів соціальної інтерації;
- про консультування як область терапевтичної психології;
- про існуючі теоретичні підходи у консультуванні (і прояви психологічних підходів в методологічній сфері соціальної роботи)
- про відмінні риси соціально-психологічного консультування і його роль в соціальній роботі;
- про межі і «терапевтичні» можливості соціально-психологічного консультування.

В результаті засвоєння курсу студенти мають вміти:

- встановлювати контакт з клієнтом, підтримувати бесіду, застосовуючи різні техніки консультування;
- усвідомлювати власні професійні можливості при взаємодії з різними клієнтами;
- визначати "проблемне поле" клієнта і виділяти запит співрозмовника; визначати необхідність використання тих чи інших психодіагностичних процедур в контексті соціально-психологічного діалогу, коректно надавати клієнту дані дослідження.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«СОЦІАЛЬНА МЕДІАЦІЯ, ФАСИЛІТАЦІЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ»

№ з/п	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічна та прикладна проблематика медіації та фасилітації в соціальних інтеракціях
1.	Тема 1. Парадигмальні координати.
2.	Тема 2. Психологічні детермінанти медіації та фасилітації
3.	Тема 3. Місце соціальної медіації та фасилітації в системі людських стосунків
4.	Тема 4. Цілеспрямоване перетворення інформації.
5.	Тема 5 Соціально-психологічні механізми медіації та фасилітації соціальних інтеракцій.
6.	Тема 6. Соціально-психологічні захисти
7.	Тема 7. Дослідження маніпулятивного впливу.
	Змістовий модуль 2. Соціальна робота і психологія: історія та шляхи взаємодії
8.	Місце практичної психології в системі соціального знання
9.	Теоретичні основи консультативної психології
10.	Особистість консультанта соціально-психологічної сфери
11.	Основні види діяльності консультанта соціально-психологічної сфери
	Змістовий модуль 3. Сфери соціально-психологічного консультування
12.	Психосоціальна робота у системі освіти
13.	Соціально-психологічне консультування сім'ї
14.	Психосоціальна робота в системі охорони здоров'я
15.	Психологічні аспекти соціальної роботи з різними групами населення
Разом годин: 90	

ЗМІСТ
дисципліни
«СОЦІАЛЬНА МЕДІАЦІЯ, ФАСИЛІТАЦІЯ ТА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ»

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методологічна проблематика медіації та фасилітації в соціальних інтеракціях.

Тема 1. Парадигмальні координати

Предмет, об'єкт, завдання, соціально-психологічні концепції, герменевтика дій, соціальні інтеракції як нарратив, соціальний контекст, контент-підхід, проблема тлумачень, мова сигналів, феноменологія опису.

Література: [1,2,3,4,6,7,8,9,10,12,13,15,19,22,26].

Тема 2. Психологічні детермінанти медіації та фасилітації

Визначення маніпуляцій, метафора та соціальна метафора, ознаки, критерії та межі соціального впливу, психологічний вплив, культурні детермінанти, маніпулятивна природа соціуму.

Література [1,2,3,4,6,7,8,9,10,12,13,15,19,22,26,27]

Тема 3. Місце соціальної медіації та фасилітації в системі людських стосунків

Міжособистісні засади соціальних інтеракцій, міжособистісна спільність, деформації спілкування, маніпулятивні ухили, природа особистості, внутрішньо особистісна взаємодія, технології соціальної взаємодії.

Література [1,3,4,5,11,12,16,17,20,21,23]

Тема 4. Цілеспрямоване перетворення інформації

Складові соціального впливу, приховування, впливів, засоби сугестії, мета впливу, етапи медіації в соціальних інтеракціях, контекстуальне оформлення, установка контактів, змінні соціальної взаємодії, динаміка, інформаційне забезпечення, психологічний тиск, інформаційне оформлення.

Література [1,3,4,5,8,10,12,19,26]

Тема 5. Соціально-психологічні механізми медіації та фасилітації соціальних інтеракцій

Психологічний вплив, контакт, психічні автоматизми, мотиваційні забезпечення, види та процеси соціально-психологічних впливів, перцептивні засоби, керування умовиводами, комбінування, «експлуатація», узагальнення моделей, деструктивність впливів

Тема 6. Соціально-психологічні захисти

Семантика психологічних захистів, види психологічних захистів, міжособистісні захисти, специфічні та неспецифічні захисти, неспецифічні захисні дії, протекція особистісних структур, захист психічних процесів, структура міжособистісної взаємодії, загроза маніпулятивних вторгнень, індикатори.

Література [1,3,4,5,7,8,12,25,27]

Тема 7. Дослідження маніпулятивного впливу

Планування, процедура, результати, обговорення, презентація, відеоматеріали, планування дій та стратегій, потенціал діалогу, як метода, чуттєвий рівень, раціональний рівень, психотехніки регулювання, особистісний потенціал.

Література [1,4,5,11,12,14,22,23,24]

Змістовий модуль 2.

Соціальна робота і психологія: історія та шляхи взаємодії

Тема 8. Місце практичної психології в системі соціального знання

Етапи становлення соціальної роботи та психології як самостійних наукових областей. Місце та специфічні функції практичної психології в системі соціальної роботи. Практична психологія та система соціальної роботи: поняття, структура, сучасні напрямки і тенденції розвитку. Методи соціальної роботи та методи психології можливість запозичення соціальною роботою методів психології.

Функції соціальної роботи: соціальна допомога, соціальна корекція, соціальна реабілітація, соціальна терапія. Функції практичної психології в соціальній роботі. Загальні функції: теоретична та методологічна. Окремі функції: пояснювальна, діагностична, проектувальна, прогностична.

Завдання практичної психології в соціальній роботі. Проблеми взаємодії практичного психолога з представниками суміжних професій в соціальній сфері. Перспективи розвитку практичної психології в соціальних службах.

Література: [31-32, 34, 37, 48, 52,53,67, 68]

Тема 9. Теоретичні основи консультативної психології

Основні психологічні теорії та їхній вплив на психосоціальну практику. Психодинамічний підхід у психосоціальній теорії та практиці. Поведінковий та діяльнісний підходи у практичній психології в соціальній роботі. Екзистенційно-гуманістичний підхід у психосоціальній теорії та практиці. Сучасні напрямки та теоретичні концепції практичної психології.

Методологічні засади та принципи практичної психології в системі соціальної роботи. Проблема визначення методологічних засад практичної

психології. Система принципів практичної психології в соціальній сфері. Стратегії, методики та принципи формування здорового способу психічного життя особистості. Види психологічного консультування. Соціально-психологічне консультування (особливості, сфера поширення).

Література: [34, 44, 56, 63, 64]

Тема 10. Особистість консультанта соціально-психологічної сфери

Особистість консультанта соціально-психологічної сфери. Компоненти професійної готовності консультанта соціально-психологічної сфери. Критерії, показники та фактори результативності консультанта соціально-психологічної сфери. Знання, уміння та навички консультанта соціально-психологічної сфери. Прогноз та оцінка ефективності діяльності консультанта соціально-психологічної сфери.

Професійно важливі риси та професійно важливі якості консультанта соціально-психологічної сфери. Відповідність рис особистості, стилю практичної роботи та психологічної компетентності бажаним професійним вимогам до консультанта соціально-психологічної сфери. Професійна діагностика та самодіагностика професійної придатності та корекційні заходи щодо виправлення професійних девіацій. Психологічна корекція професійного вигорання практичних психологів соціальної роботи.

Література: [1, 2, 6, 7, 8, 32, 47, 59, 65]

Тема 11. Основні напрямки психологічної допомоги в соціальній сфері

Структура та основні функціональні напрями практичної психології в системі соціальної роботи: просвітницька робота, психопрофілактика, психодіагностика, психологічний розвиток і психокорекція, психологічне консультування та немедична психотерапія. Поняття психолого-соціальної реабілітації та соціального захисту.

Психологічні методи соціальної роботи. Загальні характеристики методів практичної психології. Індивідуальні та групові психологічні методи в соціальній роботі.

Зміст, форми та методи профілактичної роботи. Психологічна діагностика: основні методи, їх характеристика і особливості використання. Психодіагностика в соціальній роботі. Психологічна адаптація в соціальній роботі. Соціально-психологічний тренінг та аутотренінг. Психологічна консультація в соціальній роботі. Психологічна корекція поведінки, мотивації, спілкування, самооцінки в соціальній роботі. Психологічна допомога в соціальній роботі. Психотерапія та соціальна робота.

Література: [3, 6, 9, 10, 11, 13]

Змістовий модуль 3. Сфери соціально-психологічного консультування

Тема 12. Психосоціальна робота у системі освіти

Психологічні методи дослідження закономірностей процесу виховання, розвитку, формування особи, способів її діяльності. Проблеми становлення особистості у навчально-виховному процесі. Причини виникнення ситуації „педагогічної занедбаності” та “безпритульності”. Психологічні технології виховного впливу. Розробка процедур і технік психолого-педагогічного спілкування з метою запобігання міжособистісних та міжгрупових конфліктів.

Поняття девіантної поведінки та його класифікація. Зміст і форми роботи консультанта соціально-психологічної сфери з профілактики негативних явищ в підлітковому середовищі. «Рівний рівному» як ефективна форма профілактичної роботи з девіантними підлітками. Діагностика і корекція психологічних девіацій в роботі консультанта соціально-психологічної сфери. Психологічні технології роботи з безпритульними дітьми. Робота консультанта в дитячому будинку.

Соціально-психологічна робота з батьками учнів. Психопрофілактика і просвітницька робота з керівництвом навчальних закладів.

Література: [41, 42, 47, 58, 62, 63, 67]

Тема 13. Соціально-психологічне консультування сім'ї

Типи сучасних сімей, специфіка сімейних стосунків, особливості та проблеми сімейного виховання. Психологія родинних стосунків. Психологія міжособистісної взаємодії в родині. Взаємозумовленість та суперечності родинно-суспільного виховання. Психологічна компетентність як передумова психічного здоров'я членів родини. Роль сім'ї у формуванні внутрішньої картини здоров'я. Заходи профілактичної підготовки та психологічної допомоги з питань сім'ї та шлюбу.

Психологічно благополучна і неблагополучна сім'я. Динаміка сімейно-шлюбних стосунків. Профілі шлюбу, типи сімейно-шлюбних стосунків і їх детермінанти. Концепції і форми руйнування сім'ї.

Види консультативної допомоги сім'ї. Основні моделі консультативної допомоги сім'ї. Психологія консультування з приводу подружніх проблем. Психологічна корекція сімейних криз. Психологічна реабілітація жінок та дітей, які потерпіли від насилля. Визначення поняття психологічної реабілітації, її завдання і зміст. Форми психологічної допомоги жертвам насилля.

Література: [1, 2, 4, 8, 12, 13, 15, 25; 40, 46, 63]

Тема 14. Психосоціальна робота в системі охорони здоров'я

Психологія соматично хворої людини. Психічне реагування людини на невиліковну хворобу. Залежність реакції людини на хворобу від різних чинників: стать, вік, професія, особливості темпераменту, характер, особливості особистості. Клінічне інтерв'ю та психологічні правила його проведення. Модель та основні етапи клінічного інтерв'ю. Психологічні аспекти світової епідемії ВІЛ/СНІДу.

Профілактика та корекція залежної поведінки. Залежна поведінка як наслідок зниження психологічної стійкості. Хімічна залежність (алкоголь,

наркотики, ліки, нікотин тощо). Спілкування з молоддю, яка знаходиться в стані алкогольної та наркотичної залежності. Психологічна со-залежність. Акцентована активність (ігроманія, Інтернет-залежність, сексоманія, шопінг-манія тощо). Психологічна практика корекції культової залежності.

Психологічні особливості реабілітації людей з особливими потребами. Інвалідність як прояв обмеження життєдіяльності. Сучасний підхід до поняття інвалідність. Співвідношення реабілітації та адаптації. Базова та індивідуальна програма соціально-психологічної реабілітації дорослих і дітей з особливими потребами. Психологічний і організаційний аспект соціальної інтеграції дорослих і дітей з особливими потребами. Психологічна реабілітація різних категорій інвалідів.

Література: [35, 37, 48, 64]

Тема 15. Психологічні аспекти соціальної роботи з різними групами населення

Безпритульність як соціально-психологічне явище в сучасних політико-економічних умовах. Причини виникнення ситуації “безпритульності”. Зміст та форми роботи з безпритульними.

Психологія старіння та довголіття. Основні поняття геронтології. Ознаки психічного старіння. Психологічна профілактика старіння. Психологічна допомога у корекції екзистенційних криз в осіб похилого віку. Відношення до смерті.

Зміст, форми та методи профілактичної роботи в молодіжному середовищі. Поняття психопрофілактики. Завдання психопрофілактичної роботи. Зміст первинної, вторинної та третинної психопрофілактики. Особливості побудови та реалізації психопрофілактичних програм в молодіжному середовищі.

Література: [28, 32, 48, 59, 65]

МАУП

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Місце та специфічні функції практичної психології в системі соціальної роботи.
2. Основні психологічні теорії та їхній вплив на психосоціальну практику.
3. Методологічні засади та принципи практичної психології в системі соціальної роботи.
4. Особистість консультанта соціально-психологічної сфери.
5. Етичні засади роботи консультанта соціально-психологічної сфери.
6. Професійно важливі риси та професійно важливі якості консультанта соціально-психологічної сфери.
7. Психологічна корекція професійного вигорання практичних консультанта соціально-психологічної сфери.
8. Основні напрямки психологічної допомоги в соціальній сфері.
9. Поняття психолого-соціальної реабілітації та соціального захисту.
10. Психологічні методи соціальної роботи.
11. Діагностика і корекція психологічних девіацій в роботі практичного психолога в системі освіти.
12. Психосоціальна практика роботи з родиною.
13. Заходи профілактичної підготовки та психологічної допомоги з питань сім'ї та шлюбу.
14. Соціально-психологічне консультування з приводу подружніх проблем.
15. Визначення поняття психологічної реабілітації, її завдання і зміст.
16. Соціально-психологічне консультування невиліковно хворих.
17. Профілактика та корекція залежної поведінки.
18. Соціально-психологічна практика роботи з інвалідами.
19. Соціально-психологічна реабілітація різних категорій інвалідів.
20. Соціально-психологічна робота з безпритульними.
21. Соціально-психологічна робота з особами похилого віку.
22. Зміст, форми та методи профілактичної роботи в молодіжному середовищі.
23. Поняття психопрофілактики.
24. Особливості побудови та реалізації психопрофілактичних програм в молодіжному середовищі.
25. Психологічні технології виховного впливу.

МАУП

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Соціально-психологічні концепції міжособистісної взаємодії.
2. Соціальний контекст в міжособистісних стосунках.
3. Міжособистісні засади соціальних інтеракцій.
4. Деформації спілкування.
5. Маніпулятивні ухили.
6. Технології соціальної взаємодії.
7. Складові соціального впливу.
8. Етапи медіації в соціальних інтеракціях.
9. Види та процеси соціально-психологічних впливів.
10. Перцептивні засоби, керування умовиводами.
11. Деструктивність соціально-психологічних впливів.
12. Семантика психологічних захистів.
13. Міжособистісні захисти, специфічні та неспецифічні захисти.
14. Загальне поняття соціально-психологічне консультування
15. Місце та специфічні функції практичної психології в системі соціальної роботи.
16. Теоретичні основи соціально-психологічного консультування
17. Система принципів практичної психології в соціальній сфері.
18. Стратегії формування здорового способу психічного життя особистості.
19. Компоненти професійної компетентності консультанта соціально-психологічної сфери.
20. Критерії, показники та фактори результативності консультанта соціально-психологічної сфери.
21. Знання, уміння та навички консультанта соціально-психологічної сфери.
22. Етичні засади роботи консультанта соціально-психологічної сфери.
23. Основи організації роботи консультанта соціально-психологічної сфери.
24. Професійно важливі риси та професійно важливі якості консультанта соціально-психологічної сфери.
25. Професійна діагностика та самодіагностика професійної придатності та корекційні заходи щодо виправлення професійних девіацій.
26. Психологічна корекція професійного вигорання консультанта соціально-психологічної сфери.
27. Структура та основні функціональні напрями практичної психології в системі соціальної роботи.
28. Поняття психолого-соціальної реабілітації та соціального захисту.
29. Загальні характеристики методів практичної психології.
30. Індивідуальні та групові психологічні методи в соціальній роботі.
31. Зміст, форми та методи профілактичної роботи.
32. Психологічна діагностика: основні методи, їх характеристика і особливості використання в соціальній сфері.
33. Психологічна адаптація в соціальній роботі.
34. Соціально-психологічний тренінг та аутотренінг.
35. Психологічна консультація в соціальній роботі.

36. Психологічна корекція поведінки, мотивації, спілкування, самооцінки в соціальній роботі.
37. Психологічна допомога в соціальній роботі.
38. Психотерапія та соціальна робота.
39. Психологічне забезпечення роботи навчальних закладів реабілітації неповнолітніх.
40. Психологічні технології виховного впливу.
41. Морально-етичні принципи діяльності консультанта соціально-психологічної сфери в системі освіти.
42. Діагностика і корекція психологічних девіацій в роботі консультанта соціально-психологічної сфери.
43. Соціально-психологічна робота з батьками учнів.
44. Психопрофілактика і просвітницька робота з керівництвом навчальних закладів.
45. Соціально-психологічна практика роботи з родиною.
46. Психологія міжособистісної взаємодії в родині.
47. Психологічна компетентність як передумова психічного здоров'я членів родини.
48. Заходи профілактичної підготовки та психологічної допомоги з питань сім'ї та шлюбу.
49. Види консультативної допомоги сім'ї.
50. Основні моделі консультативної допомоги сім'ї.
51. Психологічна реабілітація жінок та дітей, які потерпіли від насилля.
52. Форми психологічної допомоги жертвам насилля.
53. Соціально-психологічна робота з невиліковно хворими.
54. Психічне реагування людини на невиліковну хворобу.
55. Залежна поведінка як наслідок зниження психологічної стійкості.
56. Спілкування з молоддю, яка знаходиться в стані алкогольної та наркотичної залежності.
57. Соціально-психологічна практика роботи з інвалідами.
58. Психологічні особливості реабілітації людей з особливими потребами.
59. Психологічний і організаційний аспект соціальної інтеграції дорослих і дітей з особливими потребами.
60. Практична психологічна робота з особами похилого віку.

МАУП

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Абрамова Г. С. Практическая психология. — М., 2005. — 512 с.
2. Айви А. Е., Айви М. Б., Саймж-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. — М., 2000. — 487 с.
3. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. — СПб.: Питер, 2001. — 272 с.
4. Анастаси А. Дифференциальная психология. Индивидуальные и групповые различия в поведении: Пер. с англ. — М.: ЭКСМО-Пресс, 2001. — 752 с.
5. Андриенко Е. В. Социальная психология. / Под ред. В. А. Сластенина. — М., 2000. - 264 с.
6. Батаршев А. В. Психология индивидуальных различий: От темперамента к характеру и технологии личности. — М., 2001. — 256 с.
7. Белинская Е. П., Тихомандрицкая О. А. Социальная психология личности. — М., 2001. - 301с.
8. Бенда Л.В. Клубная работа в Центре семьи // Отечественный журнал социальной работы. — 2006. — № 4. — С. 59-62.
9. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості. — Харків: Фоліо, 2006.
10. Браун А., Боурн А. Супервізор у соціальній роботі. — К.: Пульсари, 2003. — 240 с.
11. Браун Дж., Кристинсен Д. Теория и практика семейной психотерапии — СПб.: Питер, 2001. — 352 с.
12. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика (психодиагностический инструментарий и его применение в условиях социальных служб) / Л.Ф. Бурлачук, Е.П. Савченко. - К.: А.Л.Д., 2005. — 100 с.
13. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика личности. — К.: Здоров'я, 2001.
14. Вачков И.В. Основы технологии группового тренинга. Психотехники: Учебное пособие. — №-е изд., перераб. и доп. — М.: Ось-89, 2005. — 256 с.
15. Грачев Л. К. Программа социальной работы с семьями, имеющими детей-инвалидов. - М., 2002.
16. Гурко Т. А. Программа социальной работы с неполными семьями. — М., 2002.
17. Доэл М., Шадлоу С. Практика социальной работы. — М., 2005.
18. Елизаров А.И. Основы индивидуального и семейного психологического консультирования: Учебное пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: «Ось-89», 2005. — 352 с.
19. Забродин Ю. М. Психология личности и управление человеческими ресурсами. — М., 2002. - 360 с.

20. Заїка В.М. Особливості трансформації людини в ході вирішення життєвої кризи. Методичні матеріали / За ред. Л.Г.Перетятко. Вид.3-е, доп. – Полтава: НПУ ім. В.Г. Короленко, 2006. – 100 с.
21. Золотарева Т. Ф., Миншалиева М. Р. Социально-психологическая помощь в центрах социального обслуживания. — М., 2000. —136 с.
22. Іванова І.Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів. — К.: Логос, 2000. — 87 с.
23. Козубовська А. В., Керецман В. Ю. Товканець Г. В. Роль і функції соціально-психологічної служби в роботі з сім'єю. — Ужгород., 2008. — 173 с.
24. Колесникова Г. И. Девиантное поведение: учебное пособие для студентов вузов / Г. И. Колесникова, А. Б. Котова, И. А. Петрулевич. - Ростов-н / Д: Феникс, 2007 - 120 с.
25. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів – К.: Ніка-Центр, 2007. – 580 с.
26. Кравець В. П. Психологія сімейного життя.: В 2-х частинах. — Тернопіль. — 1995.
27. Куликов Л. В. Психологические механизмы манипулирования сознанием в деструктивных культах // Анти-Саентология. Критика доктринальных основ и технологий хаббартизма / Ред.-сост. А. А. Скородумов, А.Н. Швечиков. – СПб.: Изд-во СПбГМУ, 2009.
28. Лазоренко Б.П. Проблемна молодь: шляхи самоздійснення. – Київ: Педагогічна думка, 2007. – 274 с.
29. Леннеер-Аксельсон Б., Тюпфорс И. Психосоциальная помощь населению. — М., 2008. - 232 с.
30. Леонгард К. Акцентуированные личности. – Ростов на Дону: Феникс, 2000. - 544 с.

Додаткова

31. Мадди С. Р. Теории личности: сравнительный анализ: Пер. с англ. – СПб.: Речь, 2002. – 539 с.
32. Менделевич В.Д. Психология девиантного поведения: Учеб. пособие для вузов - СПб: Речь, 2005. - 445 с.
33. Моховиков А. Н. Телефонное консультирование. — К., 2004. — 191 с.
34. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. — М., 2001. — 256 с.
35. Навайтис Г. Семья в психологической консультации. — М., 1999. — 224 с.
36. Непомнящая Н.И. Психодиагностика личности: Теория и практика: Учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 192 с.
37. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. / Под ред. Е.С. Полат. - М., 2000. - 272 с.

38. Носс И.Н Введение в технологию психодиагностики. — М.: Изд-во Института Психотерапии, М.: Издательство Института психотерапии, 2003. — 251 с.
39. Овчарова Р.В. Справочная книга социального педагога. — М., 2001. — 480 с.
40. Первин Л., Джон О. Психология личности: Теория и исследования / Пер. с англ. М.С. Жамкочьян; под ред. В.С. Магуна – М.: Аспект пресс, 2001. – 607 с.
41. Перешеина Н.В., Заостровцева М.Н. Девиантный школьник: Профилактика и коррекция отклонений - М: ТЦ Сфера, 2006 - 192 с.
42. Практична психологія та психодіагностика: посібник для лабораторних занять / Укл. Карагодіна О.Г., Шинкаренко О.Д. – К., 2002. – 123с.
43. Предупреждение подростковой и юношеской наркомании / Под ред. С.В. Березина, К.С. Лисецкого. – М.: Изд-во Института Психотерапии, 2003. – 256 с.
44. Про розвиток центрів соціальних служб для молоді. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.2001 року. - №1291 // Урядовий кур'єр. - №184. 10.10.2001 рік.
45. Проективная психология / Пер. с англ. – М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 456 с.
46. Пряжников Н. С., Пряжникова Е. Ю. Психология труда и человеческого достоинства: Учеб. Пособие для студ. высш. учебн. заведений. М.: Изд. центр «Академия», 2001. – 480 с.
47. Психологическая диагностика / Под ред. К.М. Гуревича, Е.М. Борисовой. — М., 2000. - 304 с.
48. Психология здоровья: Учебник для вузов. / Под ред. Г. С. Никифорова. – СПб.: Питер, 2003.
49. Психология личности: Тесты, опросники, методики / Сост.: Н. В. Киршева, Н. В. Рябчикова. – М.: Геликон, 1995.
50. Психологія особистості: Словник-довідник / За ред. П.П. Горностая, Т.М. Титаренко. – К.: Рута, 2001.- 320 с.
51. Психолого-педагогічна робота з «дітьми вулиці». — К., 2000.
52. Реабилитация детей-инвалидов. — М., 2001. — 522 с.
53. Рогов Е. И. Психология общения. — М., 2001. — 336 с.
54. Сатир В. Психотерапия семьи. – «Речь», СПб., 2000.
55. Светлов В. А. Конфликт: модели, решения, менеджмент. – СПб.: Питер, 2005. – 540 с.
56. Сирота Н.А., Ялтонський В.М., Хажиліна І.І., Видермап Н.С. — Профилактика наркомании у подростков: от теории к практике. — М., 2001 — 216 с.
57. Собчик Л. Н. Введение в психологию индивидуальности. Теория и практика психодиагностики. — М., 2008. — 512 с.
58. Социально-бытовая и трудовая реабилитация инвалидов. — М., 2007. — 180 с.

59. Титаренко Т. Життєві кризи: технології консультування. Перша частина. – Київ: Главник, 2007. – 144 с.
60. Фирсов М. В., Шапиро Б. Ю. Психология социальной работы: Содержание и методы психосоциальной практики. — М., 2002. — 192с.
61. Флоренская Т.А. Диалог в практической психологии: Наука о душе. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 208 с.
62. Холман А. М. Методы оценки семьи. Инструментарий для понимания и интервенций. — Запорожье, 2000. — 104 с.
63. Холостова Е.И. Социальная работа с пожилыми людьми [Текст] : учебное пособие / Е. И. Холостова. – М. : Москва : Дашков и К, 2003. – 296 с.
64. Хорни К. Самоанализ: Психология женщины. Новые пути в психоанализе. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2000. – 512 с.
65. Хухлаева О. В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции. — М., 2001. — 208 с.
66. Шнейдер Л. Б. Психология семейных отношений. — М., 2000. — 512 с.
67. Шнейдер Л.Б. Девиантное поведение детей и подростков - 2-е изд. - М: Академический Проект; Гаудеамус, 2007 - 336 с.
68. Яценко Т.С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: Навчальний посібник. – Київ: Вища школа, 2006. – 382 с.

МАУП